

[Krag.]

tydning i den vanskelige Tid, som vi nu gennemlever, men Vilkaaret derfor er naturligvis i fremtrædende Grad dette, at den høje Regering i Samarbejde med den nye Bank vil forstaa, at den har sin Besørgelses-tid, og til Genrejsning af Erhvervsliv og Økonomi her i Landet virkelig maa gaa ind i dybtgaaende og vidtrækkende Foranstaltninger ogsaa paa det valutariske Omraade og inden for Diskontopolitikken i Samarbejde med den selvejende Institution, som her søges skabt.

Der er, synes det mig, to Spørgsmaal, som straks indstiller sig til Besvarelse, og det første er da dette: Hvor lang Tid er der levnet Rigsdagen til Behandling af denne Sag? Af det Udkast til Overenskomst, som findes trykt paa Side 12 i det fremlagte Forslag, fremgaar det, at fra den 1. Maj at regne overdrager Aktieselskabet „Nationalbanken i København“ samtlige sine Aktiver og Rettigheder til „Danmarks Bank“, som ligeledes overtager samtlige Aktieselskabets Passiver og Forpligtelser. Det maa jo antagelig forstaaes saaledes, hvad for øvrigt den højtærede Minister ogsaa, for saa vidt jeg forstod ham ret, har udtalt i sin Forelæggelsestale, at Rigsdagen skal færdigbehandle dette Lovforslag i Løbet af ganske faa Dage, saaledes at det i hvert Tilfælde kan foreligge vedtaget inden 1. Maj. Men det forekommer mig, at da Overtagelsen skal baseres paa Aarsregnskabet for 1932—33, kan denne Dato for Afslutningen af Rigsdagens Overvejelser i denne Sag ikke være absolut og afgørende. Ogsaa en senere Overtagelse maatte kunne tilrettelægges saaledes, at den var baseret paa Opgørelse pr. 1. Maj, idet denne som nævnt skal hvile paa Aarsregnskabet for 1932—33. Jeg lægger nemlig Vægt paa, at Rigsdagen virkelig faar Lejlighed til indgaaende at drøfte dette Spørgsmaal, idet det, som den ærede Ordfører for Socialdemokratiet udtalte, er en overordentlig vidtrækkende Sag. Det er derfor rimeligt, at Rigsdagen faar fornøden og rigelig Tid til Overvejelse, saadan som for øvrigt ogsaa Tilfældet var ved Fornyelsen af Seddeludstedelsesretten for Nationalbanken i 1907.

Men Betydningen af, at dette rimelige Krav imødekommes, er afgjort ved Besvarelsen af et andet Spørgsmaal, som jeg

ogsaa skal tillade mig at stille, nemlig dette: om Rigsdagen i det store og hele er absolut bundet til Lovforslagets Tekst. Spørgsmaalet: Er det et Ja eller et Nej, der forlanges, eller kan Rigsdagen faa Indflydelse paa Enkeltheder i denne Sag? Jeg forstod Forelæggelsestalen paa dette Punkt saaledes, at det i Realiteten er et Ja eller et Nej, som den højtærede Minister kræver. Dette maa jeg beklage. Jeg forstaaer vel, at mange Forhandlinger har maattet gaa forud for dette Lovforslags Forelæggelse, der har maattet tilvejebringes Overenskomst med Direktionen, med Repræsentantskabet, med Aktionærerne, og dette har maattet tage sin Tid. Men det forekommer mig dog ikke nødvendigt, at man har sat Fristen saa kort, som den bliver, hvis Datoen den 1. Maj skal opretholdes.

Overenskomst er jo opnaaet sidst med Aktionærerne, og enstemmigt, og jeg forstaaer vel, at det over for denne Forsamling ikke har kunnet berede store Vanskeligheder, fordi Aktionærernes Interesser først og fremmest er knyttet til Godtgørelsen for Aktiekapitalen. Herom skal jeg kun sige, at under Hensyn til Bankens Nettoaktiver og til Renteafkastningen maa en Godtgørelse af to 4 pCt. statsgaranterede Obligationer pr. Aktie, som er uopsigelige til den 31. December 1948, og som udtrækkes i Løbet af 27 Aar, plus 10 pCt. af Aktiernes Paalydende som Udbytte for 1933—34 vel siges at være rimelig. Men ogsaa synes det mig at være rigeligt, idet man jo ikke maa glemme, at de store Værdier, som Aktieselskabet afleverer for denne Betaling, i Virkeligheden er skabt paa Grundlag af det Monopol paa Seddeludstedelse, som Staten har givet dette private Aktieselskab. De er altsaa ikke erhvervet ved en særlig Indsats fra Selskabets Side, ved en særlig fremragende Dygtighed, ved en Udnyttelse af skabte Muligheder, som gør Ejendomsretten ubetinget, men paa et Grundlag, som Staten i høj Grad og paa afgørende Maade har udleveret dette Selskab. Men derfor skal Aktionærerne naturligvis, naar en Forandring som den, her er Tale om, skal foretages, ikke forfordes, og jeg mener altsaa heller ikke, at det paa nogen Maade kan siges at være Tilfældet ved den Godtgørelse, som her er foreslaaet. Herefter vil Aktionærerne efter min Opfattelse være